

Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutokset vuodelle 2025

Vanhusneuvosto 22.10.2024 § 53
2323/02.01.00/2024

Valmistelijat asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä, p. 046 921 3376

Selostus asiasta

Yleistä

Valtio ohjaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksupolitiikkaa lainsäädännöllä.

Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa säädetään hyvinvointialueen järjestämien sosiaali- ja terveyspalvelujen

- asiakasmaksuista,
- maksuttomista palveluista,
- maksukatosta,
- maksun alentamisesta sekä
- kaikkia maksuja koskevista yleisistä säännöksistä kuten maksun perimisestä ja maksuja koskevasta muutoksenhausta.

Lain ja asetuksen tavoitteena on, että maksut ovat kohtuullisia eivätkä ole esteenä palveluihin hakeutumiselle. Hyvinvointialue ei saa periä palveluista niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi (ns. ”indeksitarkastus”). Maksuja tarkistettiin viimeksi vuodenvaihteessa 2023–2024. Maksujen tarkistamisessa käytetään työeläkeindeksiä sekä kansaneläkeindeksiä.

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat olleet voimassa 1.1.2023 alkaen. Asiakasmaksuja tarkistettiin vuodenvaihteessa 2023-2024 pääsääntöisesti edellä mainitun indeksikorotusten vuoksi.

Indeksikorotusten lisäksi asiakasmaksuihin kohdentuu myös muita muutospaineita. Osa syntyy esimerkiksi asiakasmaksuasetuksen muutoksista. Asiakasmaksuasetuksen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen enimmäismäärät nousevat vuoden 2025 alusta. Asiakasmaksuasetuksen muutos on hyväksytty eduskunnassa 3.10.2024.

Näiden lisäksi asiakasmaksuja tarkastellaan esimerkiksi toteutuneiden kustannusten näkökulmasta.

Vuoden 2024 aikana on tunnistettu asiakasmaksujen muutostarpeita, jotka kohdentuvat vuodelle 2025. Näitä tarpeita on tunnistettu sekä terveys- että sosiaalihuollon palveluissa. Terveys- ja terveydenhuollon maksuihin esitettävät korotukset perustuvat maan hallituksen julkisen talouden tasapainottamishjelmaa.

Terveys- ja terveydenhuollon asiakasmaksuihin esitetään liitteen mukaisia muutoksia (esimerkiksi palliatiivisen poliklinikan ensikäynnin maksuttomuus, etä vastaanoton hinnan muutos vastaamaan lähivastaanottona tuotetun vastaanoton hintaa).

Sosiaalihuollon maksuihin esitettävät muutokset liittyvät esimerkiksi yhteisöllisen asumisen sosiaalista kanssakäymistä edistävään toimintaan, jota aiemmin ei ole ollut asiakasmaksuhinnastossa sekä vammaispalvelulainsäädännön uudistamiseen (yhdistetään esimerkiksi kehitysvammaisten ja vaikeavammaisten ateriamaksut lainsäädännön vahvistuessa)

Lisäksi sosiaalihuollon ns. harkinnanvaraisiin maksuihin esitetään muutoksia. Näitä ovat esimerkiksi tukipalvelumaksut, ateriapalvelumaksut ja lyhytaikaisen asumisen maksut.

Asiakasmaksujen tarkastamisen prosessi

Vuoden 2025 esitettävien asiakasmaksujen valmistelu on toteutettu vuoden 2024 aikana kahdessa vaiheessa. Keväällä 2024 käytiin valmisteleva kierros tunnistetuista muutostarpeista yhdessä vaikuttamistoimielimien sekä lautakuntien kanssa ja tuota tietoa täsmennetään nyt syksyllä osana vuoden 2024 talousarviokäsittelyä

Liitteenä koonti asiakasmaksujen muutosehdotuksista.

Toimivalta

Hallintosääntö § 27
Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee asiakasmaksuihin esitettävät muutokset tiedoksi ja antaa evästyksen asian jatkokäsittelyyn.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsee asiakasmaksuihin esitettävät muutokset tiedoksi ja antaa seuraavat evästyksen:

Maksumuutoksista tulisi tiedottaa iäkästä asiakasta ja omaisia ajoissa. Mahdolliset maksumuutokset tulisi käydä selkeästi läpi asiakkaan ja omaisen kanssa.

Vanhusneuvosto ilmaisee huolensa kaikkien palvelumaksujen hintojen nousuun. Pienituloisen taloudellinen tilanne vaikeutuu edelleen.

Neuvosto toivoo, että selkeästi määritellään, mikä puhelimitse saatu palvelu on maksullista asiakkaalle.

Vanhusneuvosto haluaa vielä tarkemman selvityksen, mitä lisäarvoa SKET-maksu tuo yhteisöllisen asumisen kokonaisuuteen.